

"נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גיליון 10 - שנת תשפ"ב גיליון "מקץ" – ל' כסלו תשפ"ב, 4 לדצמבר 2021)

לע"נ אמו"ר ר' יוסף-חיים ב"ר יעקב רוט ז"ל

ב"ה

"נקודה טובה" לפרשת "מקץ" - לחג החנוכה

חג החנוכה נתפס כחג משפחתי. חג שמצוותיו קלות ונעימות. לא אוכלים בו מרור ולא יוצאים לסוכה. לא מנקים את הבית ולא לומדים כל הלילה. ממש חג "ידידותי למשתמש" וגם טעים ומשמין משהו.

אולם האמת היא, שהחג הזה נולד בסימן של **מלחמת תרבות**. שורשיו בעמידה עיקשת על המסורת והערכים ובמלחמה בתרבות יוון ה"מודרנית". תרבות שדגלה אמנם בפילוסופיה, בחינוך, במדע, ביופי, באומנות, באדריכלות ובספורט אבל גם, בעבודה זרה.

ומה קורה בימינו?! האם גם כיום קיימת מלחמת תרבות, המנסה לשנות את עקרונות היהדות?!

המגמות התרבותיות המודרניות במערב (הפוסטמודרניזם), העצימו את חשיבותה של הבחירה האישית, עד כדי כך שהן מאפשרות לכל אדם להגדיר את עצמו מחדש. הן את זהותו המינית (קיימים כיום מעל 20 מגדרים שונים...) והן את מבנה משפחתו (הורה 1 והורה 2, במקום אמה ואבא).

מסר שמהותו – תהיה מה שאתה רוצה. אינך מחוייב לשורשיך, למסורת, למשפחה ולעם. תמציא את עצמך מחדש... מסר שאמנם נראה מתקדם ומודרני, אך מנתק את האדם ממעגלי הזהות הטבעיים שלו.

זאת ועוד. **הפוסטמודרניזם החליף את הרעיון של "אמת" צרופה ואובייקטיבית, ב"נְרָטִיב" (סֵפֶר).** כבר אין אמת מוחלטת אחת. יש כאן סיפור. הסיפור שלי והסיפור שלך. כל אחד עם האמת "שלו", מנקודת המבט וזווית הראיה התרבותית והאישית "שלו".

גישה זו איננה מקבלת את מציאותם של עובדות וידע רציונליים ואובייקטיביים (כי לשיטתם, הכל תלוי בפרשנות האישית ובעיני המתבונן...) וממילא היא מפוררת ומחריבה באופן טבעי מוסדות סמכות חברתיים ותרבותיים וגם כופרת בכוחו של המדע.

לעומתם, היהדות ה"ותיקה" ו"העתיקה", בנויה על מעגלי זהות טבעיים של שייכות האדם למשפחתו, לקהילתו ולעמו. ועל הגדרות ברורות של סמכות הורית וחברתית, ושל אמת, טוב וראוי, מול שקר, רע ואסור. וכמובן גם על המבנה המשפחתי הקלאסי, המהווה את אבן היסוד לאדם ולעולם.

תפיסת עולם השואבת כוח מן השורשים, מן העבר, מהאבות ומגדולי האומה, תוך שהיא מיישמת את התובנות והלקחים האלה, אל ההווה והעתיד. ורואה שליחות בהפצת הרעיונות והאידיאלים האלווקיים (תורה ומצוות...) לעולם כולו (אמונה באל אחד, חסד, צדק ועוד).

יהדות שנותנת בבית המדרש מקום לכל הדעות, השיטות והפרשנויות, אך מסכמת את הדין בפסיקת הלכה למעשה. הלכה המחייבת את כולם ומונעת כאוס ואנרכיה.

"נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

אולם שמירה על היהדות בטהרתה, אין משמעותה לקפוא על השמרים. ועל כך אמר הראי"ה קוק: **"הישן יתחדש והחדש, יתקדש"** (אגרות הראיה, א, עמ' רי"ד). צריך לרענן, לחדש ולהוסיף. אך צריך לדעת לעשות זאת בדרך הנכונה. התפתחות "מתוך" השורשים הקיימים ולאורם ולא שינוי מתוך מרד, ניתוק והתרחקות.

וכך מצינו את מהפכת **החסידות** שהוביל הבעל שם טוב (המאה השמונה עשרה), את מהפכת **"תורה עם דרך ארץ"** שהוביל הרש"ר הירש (במאה התשע עשרה) את **מבשרי הציונות** (הרבנים אלקלעי, גוטמאכר וקלישר - במחצית השניה של המאה התשע עשרה) את מהפכת החלוציות הדתית - **"תורה ועבודה"** בראשות ה"אדמור החלוץ" (במאה העשרים) ואת מהפכת **לימוד התנ"ך** שהוביל הרב יואל בן נון בדורנו וזו רק רשימה חלקית.

ובראש כל המהפכות של הדורות האחרונים, נמצאת **"המהפכה הלאומית"** שהוביל הראי"ה קוק, תוך שהוא לוקח את הטוב שבתנועות ההשכלה ובתנועת התחיה הלאומית. ועל כך הוא אמר: "ולב האבות יתחיל להכיר את כל אוצר הטוב והסגולה הגנוזה שבבנים בעומק נפשם הערה והחיה, והבנים יכירו את הקדושה והטהרה... שבלב האבות מדורי דורות...". הישועה תבוא רק כאשר הדורות יתאחדו וכל אחד יקח מחברו את כל הטוב הנאה והכשר.... (אקדמות ג, תשנ"ז).

וכך, קרא הראי"ה למחנה החרדי להצטרף לתנועה הציונית מחד, תוך שהוא מותח ביקורת על הלאומיות החילונית שאיננה נשענת על תורת ישראל.

הפרסומאי שמואל ורשבסקי קרא באחד מספריו **"לחשב ערכים מחדש"**. איננו זקוקים לערכים חדשים. ערכי הנצח של תורת ישראל ועם ישראל הם בהחלט טובים וראויים. מה שכן צריך, זה **"לחשב מסלול מחדש"**, איך ליישם את הערכים האלה בחברה הישראלית, מול אתגרי החינוך, התרבות, הטכנולוגיה ועוד **וליצור כאן חברה יהודית – ישראלית** שתחבר אֵלֶיךָ את הפלגים והמגזרים הרבים בעם ותיצור לכולנו מחדש, תחושת שייכות ואחוה.

זה יהיה הנצחון של כולנו ב"מלחמת התרבות" בה אנו שרויים.

מרכת שבת פלפול וחי חנוכה מע
מע רול

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חבריך.**